

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága
TÁJÉKOZTATÓJA

Megvalósult és tervezett rendezvények. Képek az Író Társaság életéből.

Összeállította: Nagy Erika
Képek: Nagy Erika

t
e
l
k
é
l
e
m

ÁTADTÁK A MADÁCH-DÍJAT

A pozsonyi Zichy-palotában adták át június 19-én az Irodalmi Alap díjait a tavalyi év kimagasló irodalmi teljesítményeierért. A hazai magyar könyvkiadók terméséből idén mindössze 9 kötetet terjesztettek fel Madách-díjra.

A háromtagú zsűri tagjai Jitka Rožňová költő, műfordító, irodalomtörténész (a testület elnöke), Veres István író és Szalay Zoltán író volt. Döntésük értelmében a Madách-díjat Bárcki Zsófia kapta *Vidéki lyányok énekeskönyve* című regényéért. A kötet a Phoenix PT gondozásában látott napvilágot, szerkesztette Bolemant Lilla.

Madách-nívódíjat kapott Juhász Katalin *Nyeretlen* című verseskötetéért, amely a Nap Kiadónál jelent meg Vida Gergely szerkesztésében.

Műfordítás kategóriában Csanda Gábort díjazták Viera Kamenická okítva szórakoztató *Rozprávky zo Židovskej ulice* című, különleges atmoszférájú művének átültetéséért, amely *Pozsonyi zsidó mesék* címmel jelent meg a Pozsonyi Kifli Polgári Társulás jóvoltából.

ARANY OPUS DÍJ 2019

Pályázati kiírás

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága Arany Opus Díj címmel szépirodalmi pályázatot hirdet szlovákiai magyar (állandó szlovákiai lakhellyel rendelkező) szerzők számára.

A pályázat az SZMÍT által több éven keresztül meghirdetett az „Év Irodalmi Alkotása Pályázat” folytatása. A pályázat címének megváltoztatásával a díj és az SZMÍT által alapított Opus irodalmi folyóirat egymásra utaltságát szeretnénk erősíteni.

A pályázatra benyújtható minden olyan magyar nyelven írt széppróza vagy vers (max. 15 flekk), amely nyomtatásban még nem jelent meg, s amelynek közlési jogával a szerző rendelkezik. Egy szerző csak egy művel vehet részt a pályázaton.

Tematikai megkötés nincs. A pályamunkát postai küldeményként, minden oldalán jelíggel ellátva, négy nyomtatott példányban és digitális formában is kérjük benyújtani. A pályaműhöz külön, zárt borítékban csatolandó szerzőjének neve, e-mail címe, telefonszáma és lakcíme. Ezen a borítékon legyen feltüntetve a pályázó jelíggéje is. A külső borítékra pedig kérjük ráírni: Arany Opus Díj.

Levélcím: Spoločnosť maďarských spisovateľov na Slovensku, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 929 01 Dunajská Streda

A pályázatok beérkezési határideje: 2019. október 1.

A pályadíj mindkét kategóriában: 300 euró, valamint Fecsó Szilárd képzőművész vegyes technikával készült *Struktúrák* című alkotása és Sztítás Veronika festőművész *Csendélet* című akvarellje.

A pályázatra benyújtott szépirodalmi alkotásokat neves irodalmárokból álló zsűri bírálja el. A zsűri tagjai: Hiznyai Zoltán József Attila- és Madách-díjas költő, főszerkesztő, Mészáros Sándor főszerkesztő, irodalomtörténész, a Kalligram Kiadó igazgatója, Vida Gergely Madách- és Forbáth-díjas költő, irodalomtörténész. A díjnyertes mű első felhasználási joga a Szlovákiai Magyar Írók Társaságát illeti meg, és az *Opus* 2020/1-es számban jelenik meg.

Az ünnepélyes díjátadásra 2019. november 14-én kerül sor Gútán, a XIV. Őszi Írófesztivál keretében megrendezett műsoros esten, ahol a nyertes pályamű színművész tolmácsolásában hangzik el.

A nem díjazott szövegeket a pályázat kiírója nem őrzi meg és nem küldi vissza.

ELHUNYT ZEMAN LÁSZLÓ (1928–2019)

Zeman László nyelvész, irodalomteoretikus, irodalom- és művelődéstörténész, hungarológus 1928. november 7-én született Eperjesen. Iskoláit szülővárosában kezdte, Pozsonyban szerzett egyetemi oklevelet (előbb a természettudományi karon, majd magyar szakon). 1953-tól Pozsonyban főiskolai, majd ugyanitt és Kassán gimnáziumi tanár, 1962-től Pozsonyban egyetemi adjunktus. Legfőbb szakterületei: a stilisztika, a fordításelmélet, a szaknyelvi és a szépirodalmi stílus és az anyanyelvi oktatás.

Zeman László egész életében a katedrán állt. Tanár volt, s tanári hivatásának rendelte alá tudományos munkásságát is. Írásainak tartalma szorosan kötődik mindahhoz, amit belefoglalt az oktatásba.

A nyelvvel és a nyelvészeti tárgykörökkel párhuzamosan foglalkozott az irodalommal, az oktatás módszertanával, s képzettségének nyomán a szaknyelvvel és a műfordítással is. (Természettudományos műveltségét leginkább itt kamatoztatta.) Dolgozataiban megtaláljuk az indoklást, s az oktatás folyamatában nemcsak egyetemi, hanem középiskolai tapasztalatai is számottevően érvényesültek. Nem írt összefoglaló irodalomelméleti, stilisztikai, nyelvtudományi szintézist – erre szerteágazó oktatói munkája miatt nem is jutott ideje. Nézeteit az egyes témakörökkel kapcsolatban írt tanulmányaiban fejti ki. Módszere: a szakirodalomból felhasználni mindazt, ami az adott témakörben ismert volt, s ami és az általa ideálisnak tartott irodalomkoncepcióban, illetve nyelvelméletben használható – mindenekelett az oktatás során.

„Ha tömören összegezzük eddigi életművét, akkor annak jellemzésére két szó a legalkalmasabb: az érték és a szolgálat. Munkásságának tengelyében a tudományos vagy irodalmi-esztétikai érték felmutatása áll. Zeman László évtizedeken át a szlovákiai magyar oktatásügyet szolgálta, tanárnemzedékek egész sorát nevelve fel. Szerényen, háttérben maradva, a széles nyilvánosság előtt ritkán megszólalva, de amikor megszólalt – szóban vagy írásban –, annak mindenkor súlya volt, a szakmabeliek körében legalábbis.” (Fazekas József)

Zeman László 2019. május 17-én hunyt el.

JUBILÁNSOK KÖSZÖNTÉSE POZSONYBAN

Június 25-én, a SZMÍT szervezésében a Pozsonyi Magyar Intézetben köszöntöttük fel azokat az íróársakat, akik ebben az évben ünneplik kerek életjubiläumukat.

A 65 éves Bettés Istvánt Csanda Gábor méltatta:

„Bettesről bizonytalán elmondható, hogy a jó tollú zsonglőrnek, a bravúros Amade Lászlónak, a 18. századi lettrizmus kimagasló képviselőjének utódja. Nem önmagát keresi a versben és a vers által, hanem a versbe szedhetőség határait tapogatja: mi az, ami még nem ária, de már alig-alig magyar szavak rendje. Némelyik verse már címében is hordozza az alatta levők műfaji meghatározását; ilyen pl. a *Csalamádévers*, idézzük e makarónivers első szakaszát: „Jedna teta pomätená / Varila čaj mätová / Menta menta menta tea / Ment a hasa tôle”

A 65 éves Balázs F. Attilát Z. Német István köszöntötte:

„Számos alkotó köszönheti neki indulását az AB-ART Kiadó és a Szőrös Kő folyóirat jóvoltából. Rengeteg külföldi díjban és elismerésben részesült, lehetetlenség lenne most itt mindet felsorolni, de a legjelentősebbeket említsük meg mégis: 2011-ben a román irodalom fordításában kifejtett munkásságáért megkapta a Lucian Blaga Műfordítói Nagydíjat. 2012-ben World Poetry díjban részesül Vancouverben, 2012-ben övé a Nemzetközi Eminescu Akadémia műfordítói díja, 2013 az Antares Költészeti fesztivál különdíját hozza el neki. A Festival Internacional de poesía de Granada fesztiválon 2016-ban Szlovákiát Balázs F. Attila képviselte. 2018 októberében Kínában, a 38. World Congress of Poets nemzetközi költőkongresszuson vehette át az Irodalom Nemzetközi Doktora kitüntető címet, 2019 februárjában pedig a Hanoi költészeti fesztivál vendége volt.”

Poór József köszöntötte a szintén 65 éves Száraz Pált:

„Könyveinek sorát 1999-ben a *Kilométerkő* c. novelláskötettel indítja. Már ebben a kötetében fontos szerepet játszik egy sajátos lírai felhang, a korunkban domináló elide-

genedés, ridegség, könyörtelenség, abszurdítások ellenpontozására. A 2000-es évektől írásai ismertekké válnak a határainkon túli Vár, Agria, Új Forrás, Bécsi Napló, Aranypor olvasói előtt is. A szlovák Romboid úgyszintén közli. Munkáit színesítik kötetbe gyűjtött helytörténeti, néprajzi anyagai.”

A szeptemberben 70. születésnapot ünneplő Tóth Lászlót Juhász Katalin méltatta:

„Tóth Lászlót is irigylem, mert úgy tűnik, az ő napjai nem csak 24 órából állnak. Amellett, hogy ír, szerkeszt, fordít és kutat, abszolút képben van az aktuális irodalmi történéseket illetően. Mindent elolvas, és évtizedek múlva is emlékszik mindenre, amit egyszer elolvasott. Meghatottan pislogtam például, amikor egyszer, nem is olyan régen, az én első kötetem címét említette kapásból, aztán egy 1994-es budapesti könyvbemutatót, és azt is pontosan tudta, hogy Mikola Anikóval együtt kellett volna szerepeelnünk ott, de Anikó már nem tudott elmenni. És volt szerencsém látni a könyvtárát is. Életemben nem jártam még olyan lakásban, mint Tóth Lászlóék dunaszerdahelyi családi fészke. Az összes falat könyvespolcok borítják, padlótól a plafonig, egészen lehangoló a látvány. Addig a napig azt hittem, komoly könyvgyűjteményem van, azóta tudom, mekkora nagyképűség volt ezt hinni.”

A 70 éves Ravasz Józsefet, aki nem tudott jelen lenni, Szászi Zoltán köszöntötte. Az elküldött méltatásban a szintén távol lévő Szászi többek között így emlékezik:

„Negyvenedik születésnapod táján kaptad ajándékba a lehetőségeket, az életet újra- rendező demokráciát. Innen kissé elváltak pályáink, csak messziről figyeltük egymást, tudva, ki mit csinál s hol tart. Most éppen azon mosolygok, az 1990-ben megjelent kötet hátlapján egy ábrándos tekintetű, pózba merevített, hajkoronás férfiember néz rám, a Főnix Füzetek 22-ik kötetéről, amely akkor 8 csehszlovák koronát kóstált, készült 900 példányban. Hol vannak ezek az aranyidők? Verskötet 900 példányban! Te Dzsézi, hát

látod, mennyit változott az idő? Azóta egyetemet végeztél, tudományos fokozatokat szereztél, civilként érdekvédőként dolgoztál évtizedeken át. Írtál és folyamatosan írsz még verseket, s ez jó! Ez jó ebben az egészben, hogy van egy irány, és van egy pálya és szépen kirajzolható.”

Idén ünnepli 80. születésnapját Polák Imre és felesége, Olexo Anna is. Sajnos egészségi állapotuk nem tette lehetővé, hogy személyesen részt vegyenek az ünnepségen. Nagy Erika köszöntőjében így méltatta a házaspárt:

„Szerkesztőként, műfordítóként számos kötet kiadásánál bábáskodtak, és hatalmas tárgyi tudást halmoztak fel. P. Olexo Anna fordította magyarra Zdeněk Miler *Kisvakondját*, amely több tízezres példányszámban kelt el. Duba Gyula szerint talán ez indította el a cseh mese európai karrierjét. Az elvitathatatlan tény, hogy Szenczi Molnár Albert szenci „ébresztése” a Polák családban született meg. Úgy jegyezték le, hogy Polák Imre vetette fel, hogy Szenc nagy, de elfelejtett szülőttjének az emlékét valamilyen módon fel kéne eleveníteni. Nem volt ez akkoriban egyszerű dolog. Lényegében nem is az volt a fő gond, hogy milyen legyen a Szenczi Molnár Albert Napok tartalma, hanem az, hogy az akkori politikai helyzetben ezzel a névvel rendezvényt szervezhessenek Szencen. A meggyőzést Polák Imre vállalta magára, felfegyverkezvén a magyar irodalomtudomány minden hozzáférhető, Szenczi Molnár Albertről szóló passzusával.”

A rendezvény végén Hodossy Gyula megköszönte dr. Molnár Imrénak, a Pozsonyi Magyar Intézet leköszönő igazgatójának a sokéves magas szintű együttműködést.

